

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruska cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Dln 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Dln 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Dln 10.—, za inozemstvo mesečno Dln 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 22

Maribor, sredi, dne 17. marca 1937

Leto XII

Delavski shod v Nišu

Neuspeh dr. Topaloviča. Iz Niša poročajo, da je znani fihrer jugoslovanske socialne demokracije dr. Topalović prišel v Niš, da ima delavski shod. Delavski shod je res bil, toda ko je gošpod dr. Topalović hotel govoriti, so začeli delavci vpiti, vrhtega pa so začele pokati šipe in sta dr. Topalović in njegov sođrug Milorad Belić morala oditi brez govorniške slave. To je eden izmed simptomov, ki kažejo, da požidovljeni marksizem tudi v Jugoslaviji izgublja tla.

(Št. 60 »Slovenca« z dne 13. marca 1937).

V nedeljo, dne 7. marca se je vršil javni delavski shod v hotelu »Knjaževac« v Nišu, ki se ga je udeležilo okoli 1000 delavcev. Prvi je govoril s. M. Belić, tajnik Glavnega radniškega saveza. Njegov referat je trajal skoro eno uro. Ko je povzel besedo s. dr. Topalović, je bilo v enem kotu dvorane čuti vzklík: »Doli, pisec komunistič. manifesta«. Navzoči delavci so proti temu izzivarni protestirali in reditelji so odstranili dotičnika iz dvorane. Za tem se je čul še en sličn vzklík. Ko so reditelji tudi dotičnika pozvali, da zapusti shod, je potegnil dolg nož. Kljub temu so ga reditelji prijeli in postavili pred vrata. Pri tem je dotičnik razbil steklo na vratih. Za tem je s. dr. Topalović nadaljeval svoj govor v največji tišini. Neposredno na to je izjavil prisotni policijski komisar, da ne dovoli nadaljevanje shoda, ker so reditelji samovoljno odstranili razgrajače iz dvorane. Na pripombo, da je eden izmed dvojice potegnil nož, je izjavil komisar, da bi moral odrediti njegovo odstranitev on sam, ne pa sklicatelj. S. dr. Topalović je na to vprašal zborovalce, da naj se z dviganjem rok izjavijo, kdo je za prekinitev shoda. V dvorani se je dvignila ena sama roka. Nato se je obrnil s. dr. Topalović do komisarja in ga vprašal, če tudi še sedaj vztraja, da se shod ne sme vršiti, kljub temu, da so vsi prisotni za to in vladatá popolen red in mir. Komisar je izjavil, da zahteva od predsednika, da shod zaključi. S. dr. Topalović je najavil komisarju protest radi te njegove zahteve, da se zaključi shod, ki je bil oblastveno odobren in je zapustil govorniški oder. Takoj na to je prišla policija v dvorano, ki je pozvala navzoče, da se razidejo. Predsednik shoda pa je zborovanje zaključil. Večje število delavcev, ki so se izjavili proti načinu zaključenja shoda je bilo na česti aretiranih.

Junak noža pa je bivši večletni robijaš, poznan notorni pijanec in razgrajač. Njegova žena je izvršila samomor. On pa dobiva podporo s strani občine.

S. dr. Topalović in Belić so se zglasili pri pomočniku bana Moravske banovine, ki so ga obvestili o dogodkih, kakor tudi o tem, da je bilo prepovedanih že več strokovnih konferenc, veselic, izobraževalnih tečajev itd.

Jugoslavija — Italija

Gentlemenski aranžma

Nekateri listi poročajo, da namestava Italija skleniti z Jugoslavijo gentlemensko pogodbo, ki bi ugotovljala tudi nedotakljivost meja. Drugi listi pa trdijo, da gre le za novo trgovinsko pogodbo, ker bi bil gentlemenski aranžma mogoč le, če bi Jugoslavija sklenila prednostno pogodbo z Italijo, ki želi političen vpliv v srednji Evropi in na Balkanu, kar bi pomenilo znatno politično preorientacijo Balkana.

Sijajna zmaga tudi pri volitvah zaupnikov

v II. skupino rudarske zadruga

Razredno zavedno rudarsko in plavžarsko delavstvo je izbojevalo preteklo nedeljo, dne 14. marca svojo novo veliko zmago pri volitvah v II. skupino rudarske zadruga.

Kakor znano so krščanski socialisti z raznimi mahinacijami dosegli preložitve teh volitev, ki bi se bile morale vršiti že dne 14. februarja. Sterili so to računajoč, da bodo pri volitvah v bratovske skladišnice dosegli tak uspeh, ki bo agitacijske vplival tudi na izid zaupniških volitev v njihov prid.

Toda kakor vselej doslej, tako so se nasprotniki razredno zavedne organizacije rudarjev zmčili tudi to pot.

Velilni rezultati nam kaž jo, da so nasprotniki enostavno izginili v poplavi rdečih glasov.

V Trbovljah izvoljeni samo zaupniki, ki jih je kandidirala Zveza rudarjev Jugoslavije

Vseh 27 zaupnikov, ki so jih volili trboveljski rudarji 14. t. m., pripada listi JRZ. Za nje je bilo oddanih 1386 glasov. Število glasov je torej večje, kot pri volitvah v Bratovsko skladišnico.

Zavedni mežiški rudarji zmagali

Pri volitvah zaupnikov dne 14. t. m. izvoljeni kandidati in namestniki so vsi z liste ZRJ.

Razlika med demokracijo in fašizmom

Zaupanje Francije v Blumovo vlado

Posojilo 10 milijard podpisano v osmih urah.

Novo francosko obrambno posojilo, ki je bilo sprejeto v zbornici z veliko večino in v senatu skoraj soglasno, je bilo v osmih urah po objavi popolnoma podpisano. Posojilo prve tranše znaša 5 milijard in je bilo podpisano v dvojnem iznosu.

Velikanski uspeh, ki ga je dosegla francoska vlada ljudske fronte pod predsedstvom od reakcije toliko osvoječenega s. Bluma, najboljše dokazuje, kakšno zaupanje uživa.

Med tem, ko je v Franciji, v deželi demokracije, bilo vsakomur na prosto dano, da se odzove pozivu vlade in podpiše posojilo ali pa tudi

Ledeni molk Kaj bo s §§ 219 o. z. in 1154b za rudarje?

Mislili smo, da bo »Slovenec« končno pa vendarle zavzel stališče in povedal odločno besedo v prilog našim rudarjem glede zopeinega uveljavljenja § 219 o. z., ali pa, če to ne, vsaj v prilog ohranitvi § 1154b, ki ga hočejo z novim amandmanom v finančnem zakonu še poslabšati.

Rudarji sami so čakali, kdaj se bo razkoračil korajžni »Slovenec«, pa zaman.

Namesto odgovora na ta vprašanja goni »Slovenec« svojo staro lajno proti marksizem, ki jih vsak dan enkrat pokoplje. Za nameček ima pa še polna usta socialnosti, kar seveda nič ne stane.

Enako trdovratno molči »Slovenec« tudi o amandmanu, ki bo razveljavil celo poglavje zakona o zaščiti delavcev, ki se tiče delavskih

V Hrastniku in na Ojstrem triumfira delavska zavednost

Vseh šest zaupnikov in namestnikov z obratov Hrastnik in Ojstro pripada listi ZRJ. Kandidati združenih nasprotnikov: naciji, beli in zeleni so dobili rekordno malenkostno število glasov.

Zmaga zavednih topilcev in železarjev v Celju in Štorah

Štore, železarna: od 225 volilnih

Impozanten rudarski shod v Trbovljah

Za volitve v II. skupino rudarske zadruga je sklicala podružnica »Zveze rudarjev Jugoslavije« v Trbovljah v soboto, dne 13. marca rudarski shod, ki je bil res pravi izraz sijajnega volilnega razpoloženja trboveljskih rudarjev.

Na shod so prišle tudi žene v velikem številu. Dvorana in galerija so bile nabito polne, ko je predsednik II. skupine rudarske zadruga s. Pliberšek otvoril zborovanje.

Govorila sta ss. dr. Reisman in Eržen o pravicah delavskih zaupnikov in pomenu volitev ob velikem odobravanju vseh navzočih.

Za zabavo pa so tudi to pot preskrbeli »združeni nasprotniki« s svojim rem pom pom letakom, v katerem so natančno našteji vse, kar so rudarji združja leta »po krivdi rdečih« izgubili, edino, kar niso po-

praviličencev jih je glasovalo 135. Trije kandidati z liste SMRJ so dobili vsak od 125 do 128 glasov, trije namestniki pa vsak od 96 do 125 glasov. Protikandidatov spleh ni bilo.

Celje, cinkarna: od 271 volilnih upravičencev jih je volilo 229. Trije kandidati z liste SMRJ so dobili vsak po 214 do 217 glasov, trije namestniki vsak po 190 do 212. Kandidati klerikalcev vsak po 9 do 14, nacionalci vsak po 1 do 15 glasov.

vedali je, po čigavi krivdi so naši rudniki izgubili toliko državnih naročil in pa § 219 o. z. ter kdo ogroža sedaj že tudi pridobitve naših rudarjev po § 1154b starega avstrijskega obč. drž. zak.

Shod je redil tudi sicer lep uspeh, saj se je prijavilo

39 novih naročnikov na »Delavsko Politiko«.

Zlasti je vžgal rudar, ki je sredi dvorane zaklical: »Naročim si »Delavsko Politiko« iz protesta, ker so me klerikalci brez moje vednosti postavili na svojo kandidatno listo!«

Shod je potekel v najlepšem redu. Teda še po shodu so stale gruče rudarjev na dvorišču »Delavskega doma« čakajoč poslednjih navodil zaupnikov za velilni boj naslednjega dne.

Dr. Maček in klerikalci

Klerikalci mu rastejo čez glavo

Dr. Maček je napisal v »Hrvatskem dnevniku« članek, v katerem pravi: »Opazamo tudi danes, da nekateri duhovniki, ne vsi, žele živo vero hrvaškega seljaštva v Boga in njegovo pravico izrabiti za to, da narod politično zaslužnili ali vsaj, da se mu usilijo kot voditelji v politiki. Ker jim to naravno ne uspeva in ne morejo imeti uspeha, pravijo od Boga in cerkve jim zaupanim vernikom, da so brezverci in — komunisti.«

Podržavljen je tovarne orožja

Franceska vlada je podržavila Schneiderjeve (Creuzot) tovarne orožja.

Glasilo socialistične stranke »Populaire« javlja, da je vlada sklenila podržaviti Schneiderjeve tovarne orožja v Creuzotu. Vlada Blum, dostavlja list, je s tem sklepom napravila nov korak v izvajanju svojega programa.

Veyškemu delavstvu — plače reducirane cene papirju — povišane

Zanimiva kartelna politika

V papirni industriji obstoja prav tako kartel, kakor v mnogih drugih industrijah. Karteli so brez prave oblastne kontrole in imajo takorekoč popolno svobodo glede mezdne politike in določanja prodajnih cen. Tako smo doživeli te dni pri vevški papirnici, da je delavske mezde reducirala za 7.5 odst. v trenutku, ko

je papirni kartel podražil ceno papirnem izdelkom za okoli deset odstotkov. V takih primerih bi pač bilo treba pogledati, če ni to preveliko izkoriščanje delavstva, ki meji na oderuštvo. Predvsem bi bili potrebni strogi protikartelni zakoni in varstvo delavstva pred pijavkami.

Italijani pri Guadalajari na begu

S protinapadom razbita ofenziva nacistov severno od Madrida

Ofenzivo, ki jo je pričel general Mola s 35.000 možmi, pretežno Italijani in Nemci in z uporabo »abesinske taktike« s severa, od mesta Siguenze proti Madridu, so republikanske čete 20 kilometrov severno od mesta Guadalajare ustavile in nato same prešle v protinapad, ki je bil silno uspešen.

Nasprotniki, ki so že v duhu videli sklenjen »obroč okoli Madrida«, niso računali z brezprimernim junastvom branilcev, ki so se postavili prediranj v bran in omogočili, da je general madridske obrambe Miaja lahko poslal sveže sile na pomoč proti severu, v odsek med rekama Henares in Tajo.

Nastop teh rezervnih sil je pomenil nemalo presenečenje za italijanske generale Manzonija, Kopija, Nuvollonija in Berganzonija (bivšega poveljnika motoriziranih čet v Abesiniji), ki poveljujejo italijanski regularni armadi na tem odseku. Protinapad branilcev, ki so posegli v boj s topovi in tanki je bil premočen, da bi bili od bojev že oslabiljeni Italijani mogli vzdržati. Začeli so se umikati, s prva v redu, toda ne dolgo. Nad umikajočim se nasprotnikom so se nenadoma pojavile eskadrile vladinih letal, ki so zasule sovražnika z bombami in streli iz strojnih pušk. To je ustvarilo v sovražnih vrstah tako zmedo, da se je umik pretvoril v paničen beg.

Sovražnik je, puščajoč na terenu topove, strojnice, municijo, sanitetni material in tanke, bežal proti severu. Za njim so pritiskale vladine čete, ki so že prvi dan zavzele naselje Trihueco, 28 kilometrov severno od Guadalajare.

Na severu od Madrida so zavzele vladine čete vas Valderenjas, severno od Brighuete, ki je tvorila

izhodno postojanko nacistične ofenzive.

Plen republikanske armade je postalo 22 tankov, 60 strojnic, okoli 30 topov, 2 protiletalska topova, večje število tovornih avtomobilov in ogromne količine vojnega materiala.

Po vseh znakih sodeč je ofenziva generala Franca s severa zlomljena. Seveda to ne znači, da bi Franco ne poskušal svoje sreče z nova, svojih rezerv še ni izčrpal, vladina vojska pa zaenkrat tudi še ni v stanju, da bi izkoristila to svojo novo zmago popolnoma.

Vsekakor pomeni najnovejši poraz napadalcev, ki so izgubili okro-

80.000 Nemcev in 40.000 Italijanov v Španiji

Ogromen je kontingent pomoči španskim nacistom iz Nemčije in Italije, ki ni prispel v Španijo šele v zadnjih dneh. Sklepamo iz teh podatkov, da Frankova vojska sploh ni španska, marveč tuja. Pripovedujejo tudi, da Franco nima več hrane, kar je jako nevarna stvar. Iz vseh ofenziv, ki jih je bilo že cel koš, so pa te tuje čete zopet doživele težak, mor-

glo 3000 mrtvih in ranjenih, poleg materijalne škode, še moralno.

Zlasti je ta poraz važen, ker sta ga doživeli regularna italijanska armada in italijansko armadno poveljstvo. Italijani so se prepričali, da Španci niso Abesinci in da je »abesinska taktika« na španskih tleh neuporabljiva.

Na jugovzhodnem bojišču ob reki Jarami so nacisti izvršili več napadov, toda brez uspeha; pri Morato de Tahuna so vladine čete celo napredovale.

Na ostalih frontah ni bistvenih dogodkov.

da najtežji poraz pri Guadalajari. Zanimivo je tudi, da je naprej slabo vreme vzrok ustavitve ofenzive, čez en ali dva dni pa izvemo, da je uporniška vojska bila — težko poražena. V zadnji ofenzivi vladinih čet so bile tri divizije uporniške vojske take, rekoč uničene ob letalskem in topovskem napadu milicnikov.

Largo Caballero pozdravil socialistično in strokovno internacionalo

Te dni sta imeli v Londonu socialistična in strokovna internacionala konferenco, na kateri so bile sklenjene ostre resolucije proti politiki velesil v Španiji. Zaradi velesil tudi Društvo narodov ne more ničesar ukreniti proti mednarodni zlorabi in vmešavanju v špansko državljansko vojno.

Nevmešavanje in kontrola, ki je bila uvedena, koristi upornikom, ker se izvaja dejansko proti legalni vladi.

Largo Caballero je poslal konferenci naslednji pozdrav:

»Brezmejno sem Vam hvaležen za novi dokaz solidarnosti socialistične internacionala, ki ste jo potrdili s ponudbo, da napravite v Španiji veliko bolnico, v kateri se bodo zdravili hrabri branilci svobode. To dejanje naš še tesneje poveže v našem srčnem prijateljstvu.«

Na konferenci so bili navzoči tudi trije španski sodrugi, ki so poročali o položaju v Španiji.

Doma in po svetu

Nespedoben pozdrav. »Jutro« poroča, da je policijska uprava v Ljubljani kaznovala par ljubljanskih akademikov, »ker so na ljubljanskem kolodvoru uporabili pozdrav z dvignjeno pestjo in s tem povzročili javno zgražanje ljudi.« (Dvig stisnjene pesti je pozdrav francoske ljudske fronte in se ga na zborovanjih poslužujejo tudi člani vlade. Op. ur.) Banske uprava je vloženo pritožbo zavrnila z utemeljitvijo, da pozdrav z dvignjeno stisnjeno pestjo predstavlja »nespodobno ponašanje na javnem prostoru, s čimer je bil kršen javni red, oziroma dostojnost.« Naj-

brž bo o tej stvari moralo soditi še upravno sodišče v Celju.

Da ne bo zamere. Odbor »Jugoslovanske narodne stranke« (dr. Hodžera) v Ljubljani nam je poslal protest, češ, da smo v članku »Odkod jugoslovanskemu fašizmu denar?« imenovali tudi Hodžerovo stranko in to na tak način, kakor da bi bila Hodžerova stranka in »Zbor« eno in isto. Tega seveda nismo trdili. Nekaj drugega je seveda, ako naj verjame mo programu stranke, ki — kakor povdarjajo gospodje — dokazuje, da je strogo demokratičen. Kdor je imel priliko zasledovati gibanje g. Hodže-

re n. pr. v Vojvodini, zlasti med tamšnjimi Nemci, pa ne iz dnevnega časopisja, ampak potom zaupnikov — in mi smo imeli to priliko in jo še imamo — je dobil o borbaših čisto drugačno sliko. En primer: lansko leto koncem marca so se zbrali v Novem Sadu »die Borbaschen« na nekem zborovanju, kjer so navdušeni pristaši g. Hodžere iz švabskih vasi — prepevali Horst-Wesellied! Kdor hoče vedeti še več, naj včasih pogleda nemški tisk »der Borbaschen Bewegung«, pa bo imel pravo sliko o demokraciji pod »marelo« g. Hodžere.

Delavec seveda ne sme biti internacionalno povezan. Nemška, belgijska, danska, francoska, madžarska, norveška, švedska in jugoslovanska cementna industrija je skle-

nila mednarodni kartel, ki izključuje konkurenco. — Ako delavci sklenejo mednarodno zvezo, v cilju, da izbojujejo v vseh deželah enake delovne pogoje, jih psujejo za protidržavne in protinarodne elemente, kadar pa se združijo kapitalisti, piše meščansko časopisje, da je to v interesu našega narodnega gospodarstva, čeprav je jasno, da tak mednarodni kartel vleče kožo čez ušesa tudi jugoslovanskemu konzumentu, ker se nima bati konkurence.

Angleži kupujejo pri nas rudnike. V zadnjih petih mesecih so pokupili Angleži v Jugoslaviji 15 rudarskih polj pod firmo »Pacific Trust« iz Londona. Angleška družba se ne zana za premož, pač pa za druge rude, ki se večinoma še ne pridobivajo. Na kupljenih poljih bodo Angleži večinoma pridobivali svinec, cink, antimon, zlato in druge rude.

17. spomladanski velesejem bo v Ljubljani od 5. do 14. junija. Obiskovalcem velesejma je dovoljen 50% popust na železnicah od 31. maja do vključno 14. junija za potovanje v Ljubljano in od 5. do vključno 19. junija za povratek.

Vladina zmagà pri občinskih volitvah na Bolgarskem. Na Bolgarskem, kjer so vse stranke razpuščene, se vrše občinske volitve »v etapah«. Vsako nedeljo voli po par občin. Pri volitvah zmaguje vlada z veliko večino. Bolgarske občinske volitve se v ničemer ne razlikujejo od občinskih volitev l. 1933 pri nas, kjer je tudi sijajno zmagala tedanja vladina kombinacija — nad strankami.

Prijateljstvo med Avstrijo in Nemčijo. Zadnji Neurathov obisk na Dunaju se je izvršil v najlepšem soglasju. Tako so poročala uradna poročila. Minilo je pa teden dni in nemška vlada je prepovedala razpečevanje zopet nekaterih avstrijskih listov. Med njimi so »Neue freie Presse«, celo redolžni »Das interessante Blatt« in koroška »Freie Stimme«, ki simpatizira z nemškimi fašisti. Na to prepoved so pa Dunajčani odgovorili s tem, da so razbili kinematograf, v katerem se je predvajal nemški film. Dodogki dokazujejo, da prihaja čas, da Avstrija ne sme prepustiti svoje neodvisnosti katerikoli tuji sili, marveč se mora in mora zanašati le na demokratične zveze z demokratičnimi deželami ter zlasti na svojo lastno demokratično silo, h kateri se mora vrniti, da ne utone v notranjem kaosu tega ali onega šovinizma.

V Nemčiji se jeze na New-Yorškega župana, La Guardia, ker je očital Hitlerju, oziroma Nemčiji, da izziva novo vojno. Amerikanske oblasti so uvedle preiskavo. Nemški tisk trdi, da je izjava vmešavanje v nemške zadeve. Če se pa Nemčija vmešava v španske, čehoslovaške, avstrijske, ruske in druge zadeve, pa ni — vmešavanje, ni kršitev nevtalnosti.

A. M. de Jong:

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

I.

Modrikasta koprena je ležala nad skupinami dreves, stoječimi med presledki onih dolgih poslopij, vmes pa so otožno sanjale umazane rdeče strehe. Nbo je bilo ena sama žarno lesketajoča sinjina, segajoča v brezdanjost. Le visoko gori je viselo par nežnih progastih oblakov, kakor vtkanih v azur. Popoldansko solnce je sipalo svoje žarke na polja, kjer je v božajočem, tplem poletnem vetriču rahlo trepetajoče valovilo rumeno žito. Pod visokim nebesnim svodom se je zdel svet čudovito velik, mnogo večji kot kdaj prej. Na neskončni ravnini, preprejeni z zlatimi in zelenimi polji, se je vil nasip, mogočen in širok, obdan na vsaki strani s tremi sporednimi vrstami dreves. Mala vas v daljavi se je zdela, kot da se stiska tu spodaj ob nasip, skrita v varnem objemu njegovega vijugastega zasunka. Iznad nizkih streh, sredi temnega zelenila dreves, se je dvigal ponosno in drzno, visoko nad okolico medlo rdeč, majhen stolpiček v migotajočem blešku zlatorumenega petelina... Oh, kako neznanen je izgledal fantiček, ki je sedel na širokem pobočju nasipa, v senci dreves in si je z ročico previdno trl svojo poškodovano nogo.

Mercyntje je moral delati pokoro za svoje nespedbeno vedenje. Zavedal se je tega in se je s tem spoprijaznil. Kajti lekcije gospoda župnika med molitveno uro in še strožje spokorne pridige njegove majhne, drobne, sloke stare matere so zapustile v njem globok vtis ter so mu služile kot merilo, ki ga je uporabljal s skoro plašljivo natančnostjo za presojo vsega, kar se je dogajalo v njegovem neznatnem in brezpomembnem življenju; v življenju, ki se je zdelo neznančno in brezpomembno drugim, posebno neumnim odraslim ljudem, ki sami ne vedo o življenju ničesar drugega, kot prav tisto brezpomembno malenkost, ki se jih tče. Ne vidijo pa, da se gibljejo vsepovsod okoli njih središča vsega vesoljstva. Tako središče se je zdel Mercyntje sam sebi in zato se, vkljub vsej svoji skromnosti, pa vendarle ni prav nič čudil, da sta se Bog in vrag ljubosumno berila zanj, skušajoč vplivati na vse njegovo dejanje in nehanje, dobivajoč pri tem zdaj ta, zdaj oni premč nad njim, nagrajujoč in kaznujoč ga, kakor je pač bil, priden ali nespodoben.

Pod vplivom čudnih verskih in vzgojnih pojmov ljudi, med katerimi je rasel in ki so skupno oblikovali njegov razum in značaj, je vladala v Mereyntjejevi duši huda zmešnjava. Kjerkoli je hodil, ga je spremljala majhna armada nevidnih bitij, zelo nasprotujočih se načel, ki so poskušala vplivati nanj, vsako na svoj način, da bi ga s tisočerinimi zvijačami in neumnostmi pridobila za se. Pred vsem je bil tu angel varuh, njegov naj-

boljši in najsvetejši prijatelj. Bil je mogočen in dober ter je moral na odredbo samega ljubega Boga poskušati obdržati Mereyntjeja na pravi poti. Vse kar je tak malček dobrega storil, je storil na prišepetavanje svojega angela varuha. Ta je hodil na njegovi desni strani in je bil poslan naravnost z neba, s prav posebnim naročilom, da čuva nad Mereyntjem in napravi iz njega pridnega, majhnega dečka. Ako se mu to posreči, potem ga bo pozneje nekoč ponesel s ponosnimi zamahi svojih peroti k Bogu, v zlato nbo. O, angel varuh je bil lepega, prijaznega, pa tudi strogega obraza, ki je ves žarel v nebeški svetlobi...

Spremlstvo na levi strani malega Mereyntjeja pa je bilo zato manj lepo, manj plemenito — sam vrag je šepal vstrib njega in — poskušal ves dan, da bi ga zapeljal v vse mogoče grdobije. Samo, da Mereyntje ni vedel ali je to tudi poseben vrag, poslan nalašč zanj; v tem oziru izjave njegovih vzgojiteljev niso bile popolnoma jasne. Toda on je že zdavnaj sam za se ugotovil, da bo temu najbrž take: ni mogoče, da bi bil en sam vrag vsepovsod (to more biti le Bog, ki je neskončen!) in vendar je bil vrag vedno in povsod poleg, da bi zapeljal ljudi in otroke v grdobijo. Res grd je bil ta peklenšček; naravnost gnusen: na eni nogi je imel konjsko kopito, na glavi dva rogova, poševne oči, dolg, kosmat, na koncu prirosten rep in razen tega se je širil od njega strašen smrad po žveplu...

(Dalje prihodnjik.)

Iz naših krajev

Trbovlje

Občni zbor podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije se bo vršil v nedeljo, dne 21. marca t. l. ob 9. uri dopoldan v dvorani »Delavskega doma«. Vstop na občni zbor imajo samo člani, ki so plačali prispevke za mesec februar t. l.

Zakaj je v Trbovljah mesec tako drago? Načelstvo II. skupine je že pred Božičem naslovilo na občino prošnjo, da se naj skliče konferenca glede cen mesa, ker je v Trbovljah meso dražje, kot pa v Celju, Ljubljani ali Mariboru. Draginjo mesa je pripisovati sklepu mesarjev, da pod ceno 10 Din sploh ne prodajajo mesa. Nerazumljivo je, da ni sresko načelstvo sklicalo te konference, čeprav bi bilo to nujno potrebno. Delavstvo dobiva le slabše vrste mesa, plačevati ga mora pa kljub temu drago. Sedaj je začel nek mesar meso prodajati ceneje, njemu bi morali slediti tudi drugi mesarji.

Litija

Občni zbor podružnice Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije se je vršil v nedeljo, dne 7. marca ob 3. uri pop. v restavraciji pri »Pošti«. Udeležba je bila povoljna. Podružnica je v preteklem letu jako živahno delovala. Občnega zbora se je udeležil tudi centralni tajnik s. Jakomin. Za svoj skoro eno uro trajajoči stvarni referat je bil od navzočih burno aplavdiran. V novoizvoljeni odbor so bili izvoljeni sledeči ss.: predsednik Videmšek Ivan, predsednika nam. Rakar Franc, tajnik Dečman Franc, blagajnik Vuk Viktor; odborniki: Strniša Franc, Brajnik Andrej, Tomše Minika, Brencič Marija in Planinšek Pepca. — Nadzorstvo: Zupan Ivan, Povše Adolf in Vidmar Filip. Novo izvoljeni odbor jamči, da bo tudi v bodočem letu vsak trud nasprotnikov, da nas oslabe in razbijejo, zman.

Ptuj

Občinsko gospodarstvo

V torek, dne 2. marca se je vršila proračunska seja mestnega sveta. Iz obširnega referata poročevalca posnemamo sledeče:

Razhodi proračuna znašajo nekaj nad Din 3.000.000, so vsled priključitve okoljskih občin za preko Din 300.000 večji od lanskega. Zato je bilo potrebno najti delno kritje v znesku Din 1.914.886. Večina predlaga: 55 odst. občinske doklade na neposredne davke, ki so proračunane na Din 585.586 in ostale mestne davščine ter take, ki se bodo pobirale po tozadevni tarifi in pravilniku. Kot prvi se je oglašil k. debati m. s. dr. K., ki je omenjal potrebo po zvišanju proračuna za socialno skrbstvo, naglašajoč, da to pride itak v prid najbednejšim. Govoril je o izboljšanju cestne razsvetljave in o cestah, ki morajo biti v dobrem stanju tudi v na novo priključenih krajih, ako hočemo dvigniti tujski promet. Ne strinja se pa govornik z obdavčenjem vina za privatnike, ako si ga tu pa tam kakšno malenkost nabavijo izven območja mestne občine.

Proti proračunu so bile še nekatere pripombe, vendar se jih ni upoštevalo, ker niso obsegale predlogov, kako izpadek na davkih nadomestiti. Le ugovoru trg. gremija se je glede predloga za znižanje uvoznine v t. l. ugodilo.

Dva gg. m. s. sta v svojih izvajanjih izrazila nezadovoljnost glede inkorporacije okolice, ki nima mestnega značaja.

M. s. dr. K., kot načelnik Mestne hranilnice, je poročal o likvidnosti zavoda. M. s. B. konstatira, da je majhen proračun mesta Ptuj izraz bede našega ljudstva, namesto, da bi bil slika blagostanja ptujkega prebivalstva. Točna so bila njegova izvajanja o propadanju obrtniškega stanu in o potrebi izobrazbe vajeniškega naraščaja. Dotacije za obrtno nadaljevalno šolo bi se morale zvišati, ne pa znižati, kot to zahteva trgovski gremij. Nevzdržno je stanje naše bolnice, stanje naših ulic in cest. Vprašanje zgradbe vodovoda in gradba ceste Vičava—Vurberk—Maribor je pereča. Za javna dela pa dobiva občina premajhne zneske, da bi lahko nudila številnim brezposelnim delo. Dr. V., kot bankni svetnik, ugotovi, da je povečava bolnice že zagotovljena in da je v projektu novi most čez Dravo za Din 10.000.000. Proračun je bil nato z vsemi spremembami soglasno sprejet.

O najnovejših delavskih zakonih bo predaval ta četrtek, dne 18. marca ob 6. uri zvečer (18. uri) v društvenih prostorih podružnice delavskega kulturnega društva »Vzajemnost« v Ptuj, s. dr. Avg. Reisman. Predavanje je določeno za to popoldansko uro ob 18. da se ga bodo mogli udeležiti takoj po zaključku dela v tovarnah, tudi zunanji delavci in delavke in se tako poučiti o najnovejših važnih zakonih delavske zaštite. Nadalje bo predaval o delovanju delavskih strokovnih organizacij in delavskega tiska s. Viktor Eržen. Naj torej noben delavec ali delavka ne manjka pri tem zanimivem delavskem večeru!

Radi praznika izide prihodnja številka našega lista v četrtek, dne 18. marca.

Ljubljana

Mestni proračun

Tudi letošnji mestni proračun je izglasovala v soboto 13. marca še sedanja imenovana večina, ki jo tvorijo pristaši JRJ.

Proračun znaša skoro 100 milijonov dinarjev dohodkov in ravno toliko izdatkov, članom opozicije, ki niso člani finančnega odbora pa je bilo dano komaj en dan in pol, da ta proračun prouče in da si ustvarijo o proračunu svojo sodbo. Nasprotno pa so imeli člani kluba JRJ proračun že veliko prej v rokah in še prej pa so proračun pretehtali v ožjem odboru.

Na zadnji seji finančnega odbora so zato zahtevali, da se seja vsaj do ponedeljka, to je za dva dni, odloži in da tudi opoziciji možnost, da proračun prouči.

Da se bo ta predlog upošteval, je bilo tem bolj verjetno, ker ni opozicija prav nič kriva razmeroma tesnemu razpravljanju in ni z ničemer pokazala, da bi hotela sprejem proračuna kakorkoli ovirati.

Zupan in klub JRJ pa sta nasprotno ukrenila. Sejo so sklicali za soboto, o predlogu opozicije pa zupan sploh na dopustil razprave. Torej na sodelovanje opozicije niso polagali nobene važnosti in si torej

Mesarski pomočniki zahtevajo ureditev delovnih pogojev. Pred leti so zavedni mesarski pomočniki v Ljubljani orali ledino ter ustanovili organizacijo, ki pa žal ni mogla kljubovati napadom onih, ki jim je bila ta organizacija trn v peti. Pred enim letom so se začeli ponovno zbirati borci v okviru Zveze živilskih delavcev. Erez pompa in reklame so združili v vrste organizacije skoraj 80% pomočnikov, ki so si zastavili težko nalogo: sklenitev kolektivne pogodbe za območje ljubljanskega združenja. Na predlog Zveze živilskih delavcev je sklicala Delavska zbornica uvodna pogajanja v nedeljo, dne 7. III., katerih so se udeležili zastopniki delodajalcev in pomočnikov. Obojestransko je bilo ugotovljeno, da zamore roditi pogodba, ki naj ureja delovne pogoje, pravice in dolžnosti, le najboljše uspehe. Delodajalci so izjavili, da se bo vršil v nedeljo, dne 14. III., občni zbor njih združenja, ki bo zavezal le kolektivni pogodbi svoje stališče in če bo sklenil, da naj združenje sklene pogodbo, se bodo pogajanja takoj nadaljevala. Mesarski pomočniki! Vi stopate v eno odločilnih borbo, od Vas je odvisno, kako boste to borbo izpeljali. Proč z omahljivostjo, proč

Maribor

11 milijonov dinarjev posmrtnih

Bilanca Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v smrtnih slučajih v Mariboru

Ena največjih socialnih ustanov, zgrajena na samopomoči delavcev in uslužbencev, je brez dvoma »Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v smrtnih slučajih v Mariboru«.

Ime tega društva je znano iz dobe preteklih let, ko so se vršile ogorčene borbe med ustanovitelji in legalnimi predstavniki tega društva ter nacionalističnimi vsiljivci, ki so se hoteli polastiti te velike ustanove in napraviti iz nje svojo partijsko podporno organizacijo. O teh bojih, ki so se odigrali za kulisami in pred sodiščem ter pričajo o njih debeli svežnji aktov, je »Delavska Politika« mnogo poročala in je ves čas podpirala stari odbor, ki ga je na intrigo nacionalističnih železničarskih prvakov oblast odstavila, društvo pa razpustila, dokler ni po dolgih šestih letih leta 1935, okoli Božiča, bilo vzpostavljeno staro stanje in posest vrnjena v roke staremu odboru.

Od tega časa dalje se razmere v društvu normalizirajo, čeprav je doba brezkontrolnega komisarjata mnogo škodovala ter veliki humanitarni ustanovi, zlasti še dejstvo, da društvo ves ta čas ni smelo sprejemati novih članov.

Lansko leto se je vršil občni zbor, prvi po polnih šestih letih in je bil ob tej priliki izvoljen nov odbor, kateri tudi danes upravlja z društvenim premoženjem.

Te dni so predstavniki tega odbora po sklepu seje povabili mariborske novinarje, da jih informirajo o stanju te humanitarne ustanove, obenem pa, da potom časopisja opozorejo ostalo javnost na ogromno socialno delo, ki ga vrše železničarji v svojo korist in v pomoč rodbinam umrlih. Novinarje so sprejeli: predsednik Ljorger Simon, podpredsednik Ternovšek, blagajnik Wurzinger in tajnik Pšeničnik in še nekateri člani odbora.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1894. Ustanovili so ga železniški delavci, ki so spoznali potrebo take humanitarne ustanove in niso imeli dostopa v tedaj obstoječe enako društvo železniških uslužbencev. Vsled vojne je društvo silno trpelo; porabljena je bila vsa imovina, in kar jo je preostalo, jo je vzelo razvrednotenje denarja. Pod vodstvom agilnih sodrugov, ki so prevzeli društveno upravo v svoje roke, je ta ustanova v par letih dobila novega razmaha. Članstvo je pričelo naraščati in do dobe komisarjata se je število članstva dvignilo na okroglo 13.000. To število je v 6. letih komisarjata padlo na 10.659 s koncem leta 1935, in se je v letu 1936, kljub smrtnim slučajem zopet dvignilo na 11.859.

sodelovanja opozicije v proračunski razpravi niso želeli.

Zato sta sodruga Kralj in Likar sejo zapustila, potem, ko je dobil zupan pismeno utemeljitev, zakaj morata sejo zapustiti.

V izjavi se ponovno predlaga, da bi se seja preložila, iznova se povdarja zahteva, da se čimprej izvedejo tajne volitve po proprednem volilnem redu in obenem pa, da se odklanja vsakršna odgovornost za proračun, ki bi se sedaj sprejel.

Postopanje večine je seveda značilno. Čeravno je jasno, da sedanja večina ne predstavlja tudi obenem večine ljubljanskega prebivalstva, hoče vendar očitno sama prevzeti za gospodarstvo polno odgovornost in tudi sama ta svoj vpliv v mestni hiši obdržati. Spominjamo se, kako je svoječasn dr. Miha Krek zapustil s svojimi pristaši mestni občinski svet. Prav tisti občinski svet, o katerem vedo še danes povedati sedanji večinarji toliko slabega. Pa danes bi rekli prav ti večinarji, da je imel takrat že dr. Miha Krek prav, ko je sejo demonstrativno zapustil.

z bojaznijo, v borbi vztrajajte in želi boste uspehe.

Brivski in frizerski pomočniki so polagali obračun. V ponedeljek, dne 8. t. m. so imeli občni zbor brivski in frizerski pomočniki in pomočnice v Ljubljani. Lepo je bil obiskan ta občni zbor, ako ga primerjamo s preteklimi. Saj je tudi obračun dela ugoden: Od 26 članov, ki so jih prevzeli, so dvignili članstvo na 104. Temu primerno je tudi blaginjsko stanje in uspehi. Nato je bil izvoljen tudi za bodočo poslovno dobo po večini stari odbor.

Nedeljski počitek je uveljavljen v brivski obrti. Kolektivna pogodba je podpisana. Temelj za zidavo solidne stavbe je podan. Kolektivna pogodba velja ne samo za Ljubljano, marveč tudi za sreze Radovljica, Kranj, Škofja Loka, Kamnik, Ljubljana in Litija. Res je še nekaj moštrov, ki imajo gluha ušesa ter nočejo o pogodbi ničesar slišati, vendar zavednost pomočnikov in pomočnic bo uspeša, da se bo ta pogodba izvajala v zadnjem obratu. Poročila dosedanjega odbora so bila soglasno sprejeta, nakar je pozdravil zbor zastopnik Delavske zbornice ter zastopnik Strojne komisije z apelom na solidarnost, ki edina more roditi uspehe.

Premoženje društva znaša okroglo 9.6 milijonov dinarjev.

Največji del premoženja je varno naložen v petih stanovanjskih hišah. Te hiše tvorijo tudi dober vir dohodkov in je njihova vrednost še vedno v porastu, kljub temu, da so najemnine v nekaterih hišah zelo nizko odmerjene.

Članarina je v razmerju z dajatvami silno nizka. Saj znaša v najvišji kategoriji samo Din 1250 in izplača društvo po kratki karenčni dobi svojcem umrlih Din 8000 posmrtnine.

Pri navadnih zavarovalnicah znaša zavarovalnina za ta znesek okroglo 17—18 Din. Na posmrtninah in odpravninah je bilo izplačano po prevratu in do konca leta 1936, nad 11 milijonov dinarjev. V letu 1936, preko 1 milijon dinarjev. Društvo pa daje tudi bolniške podpore članom, ki so v stiski, za kar je izdalo v preteklem letu Din 32.000.

Društvo razteza svoje delovanje na vso državo. Fašistični hujskači so se mnogo trudili, da bi to društvo prikazali kot izključno švabsko ustanovo mariborskih nemškutarskih železničarjev, kar so jim v Beogradu tudi radi verjeli, čeprav po svoji funkciji in delokrogu ni nobena lokalna ustanova.

Po vojni je društvo prevzelo v svoje okrilje dve sorodni društvi in si je s tem naprtilo precejšnje obremenitve. Pred vojno in po vojni uvedeni sistem izplačevanja predumov, je bilo treba ukiniti, ker so te dajatve bile prehodno breme za društveno blagajno z ozirom na nizko članarino, ki jo člani plačujejo. Društveni odbor se zaveda, da bodo potrebne še kakšne korekture in ukrepi finančnega značaja, da bo društvo tudi v bodoče obdržalo ravnovesje med članskimi prispevki, dotokom novih članov in izplačili posmrtnin. V tem silno važnem socialnem delu je želeli, da bi društvo našlo polno razumevanje s strani železničarjev, katerim je namenjeno, pa tudi podporo s strani upravnih državljanskih oblasti, da bo moglo v miru vršiti svojo nalogo v korist pomoči potrebnim železničarjem in njihovim družinam.

40. redni občni zbor I. Delavskega kolejskega osrednjega društva za Dravsko banovino bo v nedeljo, dne 21. marca s pričetkom ob 9. uri dop. v društvenem lokalu pri Verniku, Tržaška cesta 1. Udeležba za člane obvezna! Centralni odbor.

Nerodna zadeva. Zadnjič so priredili v Ljudski univerzi ruski večer. Petje je zelo navdušilo poslušalce, ki so ob koncu za-

Celje

Cinkarniško delavstvo je izpregovorilo

Podružnica SMRJ je sklicala dva shoda za cinkarniško delavstvo v zvezi z volitvami v II. skupino rudarske zadruga. Prvemu shodu je predsedoval s. Bence, referirala pa sta ss. Vrankar in Pliberšek. Na shodu je bilo govora o zakonu o minimalnih mezdah in o potrebi discipline v organizaciji, zlasti pri vseh nastopih. Iz svojih bogatih izkušenj je govoril s. Pliberšek, ki je na poljuden način obrazložil pomen zapinskih volitev. — Večernemu shodu cinkarniškega delavstva je predsedoval stari naš s. Plankar. Iz sijajne udeležbe na teh shodih je bilo razvidno, da bodo združeni nasprotniki pri volitvah propadli, kakor je tudi napovedal s. Vodopivec v svojih končnih izjavah. Kljub porazu delavstva v sosednji tovarni, je cinkarniško delavstvo visoko dvignilo svoj prapor. Svit.

15. in zadnji večer pedagoškega tečaja na Ljudski univerzi v Celju se bo vršil v četrtek, dne 18. t. m. Na sporedu razpravljanje o kazni in vzgoji.

Hrastnik

Predavanje o delavski zakonodaji priredi na splošno željo tukajšnjega kemičnega delavstva podružnica Splošne delavske strokovne zveze, Sekcija kemičnih delavcev to nedeljo, dne 21. marca t. l. ob 9. uri dopoldne. Podrobnosti so razvidne iz lepakov. Predavala bosta ss. dr. Avg. Reisman in novinar Adolf Jelen iz Maribora. Ker bo dovolj časa, bodo lahko dobili delavci po predavanju pojasnila tudi na druga vprašanja iz zakonodaje delavske zaštite, katerih ne bo mogoče izčrpati tekom predavanja. Vabljeni so tudi delavci in delavke iz sosednjih krajev k udeležbi, ker se lahko poslužijo nedeljske karte z znižano vožnjo.

Kamnik

II. prosvetni večer priredi dne 19. marca ob 8. uri zvečer Delavska knjižnica v »Kino dvorani«. Prvi prosvetni večer je bil dobro obiskan, o čemer smo poročali ter je zapustil najboljši vtis. Tudi spored II. delavskega prosvetnega večera bo zadovoljil vse. Na svoj račun bodo prišli ljubitelji pesmi, ker sodeluje »Prosvetno društvo«. Pričakujemo, da bo nam naklonjena javnost podprla našo delavsko prireditev, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig.

Prevalje

Od kod denar? Pred tetko fronto smo imeli tukaj že dalj časa mir. Zadnji čas pa se nam jo vsiljuje kar na debelo. »Kam bi z njo,« se sprašujejo delavci. »Ali je papir zastoni (pravkar čitamo, da so ga podražili)? In tiskarna, ali dela za bog lonaj?« Mi povemo tetki fronti to le: Zaman se trudi, ako si hoče pri nas utrditi tla. Naše delavstvo je že desetletja zvesto svojim načelom. Čisto gotovo je, da ne bo iskalo zavetja pod okriljem tetke fronte!

htevali z urnebesnim ploskanjem, da solist nadoda vsaj še eno. In res, ploskanje se je obneslo. Klavir intonira, ruski pevec pa zakroži lepo nemško arijo. Navdušenim poslušalcem je zledenela kri po žilah in ko je pevec končal, so celo ploskati pozabili. Užaljeni v dno svojega vseslovanskega srca, so rodoljubi zapuščali dvorano s pritajenimi vzkliki: »Skandal, kaj takega!«

Zborovanje obrtniškega. Obrtno društvo sklicuje zborovanje vsega mariborskega in okoliškega obrtniškega radi protesta proti izvrševanju rokodelske obrti v mariborski moški kaznilnici, ki ogroža obstoj obrtniškega. Zborovanje se bo vršilo v četrtek, dne 18. marca t. l. ob 8. uri zvečer v dvorani »Zadruga gospodarske banke« v Mariboru, Aleksandrova c. 6.

2,008.000 Din

je zadela razredno loterijska srečka

štev. 68.326

ki je bila prodana v bančni poslovalnici

BEZJAK, Maribor
Gosposka ulica 25

S tem si je bančna poslovalnica Bezjak utrdila sloves

kovačnice sreče

Po zadnjih velikih dobitkih (od 40.000 do 1.000.000 Din) je prispel sedaj največji, sploh možni milijonski dobitok!

Nove srečke

se že dobe v bančni poslovalnici

BEZJAK!

VZAJEMNOST

Maribor

Zelo zanimivo predavanje o stanovski državi v preteklosti in sedanjosti je imel preteklo sredo, dne 10. t. m. prof. s. Stupan. Poslušalci so njegovim izvajanjem, ki so nudila res živo sliko stanovščine — dokaz, da predavatelj izborna pozna problem — sledili z veliko pozornostjo in so ga ob zaključku nagradili z burnim ploskanjem.

Jesenice

Gostovanje trboveljske »Vzajemnosti«. V nedeljo, dne 21. marca bo gostovala diletantska družina trboveljske »Vzajemnosti« v »Delavskem domu« z veseloiigro »Vzgedna deklica«. Sodrugi in sodružice, pridite!

Studenci pri Mariboru

Razdirači na delu. Že dalj časa opazujemo, kako se nekateri ljudje začenjajo v našo kulturno društvo »Vzajemnost«, ker odbor odklanja, da bi v organizaciji prevladal vpliv ljudi, ki stojijo izven nje. V društvu bodo odločali le tisti forumi, ki so v pravilih predvideni. Vse obsodbe vredno je tudi hujškanje članov s strani neodgovornih elementov. Takim hujškarijam itak nasedajo samo nepoučni, ki ne poznajo zakulisnih spletk in namer prišepetovalcev. V »Vzajemnosti« je dobrodošel vsak, ki hoče pomagati graditi, ne bomo pa trpeli, da bi se vrinili v naše vrste ljudje, ki imajo vse drugačne namere. (Zadnjič n. pr. so diletanti vprizorili burko »Trije ptički«. Da nahujskajo nepoučno delavsko javnost, so raztrbili naokoli, da je igra — prava svinjarija. Sodrugi so nas vpraševali, kakšne nemoralne odrske komade da igramo in so bili seveda ogorčeni, ko so čuli, da gre za vprizoritev najnedolžnejše šale, ki je šla čez vse podeželske odre). Z ljudmi te vrste, ki na tak način rujejo proti našemu društvu, se bomo skoro še kako drugače pomenili, delavstvo pa je sedaj poučeno, da ne bo več slepo nasedalo. Več članov »Vzajemnosti«.

Zabukovec

»Cankarjev večer« sijajno uspel. Tukajšnja »Vzajemnost« je priredila 24. februarja »Cankarjevo proslavo« v obliki prosvetnega večera. Dvorana je bila nabito polna občinstva, večinoma naših somišljenikov, ki so z zanimanjem sledili sporedu. Zanimanje je bilo veliko, saj je bil to prvi prosvetni večer v naši dolini. Posebno so ugajale slike iz »Hlapca Jerneja« (samo razumeti je treba Cankarja), dalje recitacijski zbor, ki je nastopil s Klopčičevo »Nočjo« in moški ter mešani pevski zbor, ki sta zapela par krasnih pesmi, katere smo z užitkom poslušali. Program je bil izčrpan, žal prehitro in vsi poslušalci smo bili pod vtisom lepo uspelega prosvetnega večera. Le neka ožja družba »prosvetnikov« iz naše okolice je hotela motiti igralce, kakor tudi poslušalce s svojim bedastim izjavalnim smehom. — Saj se tudi mi radi smejemo, toda smeh ob svojem času! Tem »inteligentom« (kakor so se sami izrazili) veljaj to-le: Naj v bodoče ne hodijo na naše prireditve, ako se ne mislijo obnašati, kot se spodobi. Sicer nam je dobrodošel vsakdo, toda izjavalcev ne bomo trpeli! — Tudi niso razumeli Cankarja in se jim je zdelo vse smešno. Od ljudi, ki bi radi veljali za inteligente, bi človek že pričakoval, da se bodo znali vsaj obnašati. To naj posebno velja tisti dami, ki je na parkratno opozorilo zmagoslavno zatrdila, da se bo nalašč smejala. Mi ji pa povemo na uho: da so se gospoda smejala le sebi. Poslušalec.

V ogledalu

Proroški talent je »Slovenec« prirojen. Skoro leto dni že uspešno osvaja Madrid — ponoči prodoro njegove afriške čete prav v sredino mesta, a ko zasije solnce, jih najdejo novinarski poročevalci kakih 50 km od Madrida. (Zdi se, da razvijajo Francosci še večjo brzino kakor Ljotičevi »leteči oddelki«). Pa se je tudi »Slovenec« za zdelo, da je to osvajanje predolgotrajno. Zato je proti koncu februarja z vso gotovostjo napovedoval, da bodo Italijani in Nemci poklonili Madridu generalu Francu najkasneje 2. marca. Ker ne maramo »Slovenca« kar tako blamirati, smo počakali teden dni s kontrolo njegove prorokbe, ker 2. marec je v astrološkem koledarju slabo zapisan: »V denarnih in posestnih zadevah razburjenje.« Zdaj pa moramo le ugotoviti, da »Slovenec« prijatelji niso zavzeli Madrida niti 2. niti 3., niti 7. marca, in je zato »Slovenec« ves teden molčal o Francoski ofenzivi in vsak dan prinašal samo debele naslove »Poročila rdečih izmišljenja« — s tem pa je napravil novo zmedo med svojimi vernimi bralci, ki v nobeni številki »Slovenca« niso videli »poročil rdečih« in tako sumijo, da so le črni podajali napačna poročila o rdečih.

Finančni odbor senata je sprejel proračun in finančni zakon, kot ju je izglasoval parlament.

Širite naš list!

Za tiskovni sklad je daroval s. L. iz Slovenjgradca Din 10. Najlepša hvala. Posnemajte!

Delavski pravni svetovalec

Tatvina (Mežica).

Vprašanje: Vzel sem v najem nek mlin, ki sem ga popravil in sam poleg para kamnov, ki so bili že tam, napravil še en par kamnov. Sedaj sem mlin opustil in odnesel vse, kar je bilo mojega; sedanji lastnik posestva me je zato ovadil sodišču radi tatvine. Ali morem biti obsojen?

Odgovor: Če ste odnesli le stvari, ki so bile Vaša last, ne morete biti obsojeni radi tatvine. Pred sodiščem pa bodele morali dokazati, da so bile tiste stvari res Vaše.

Hranarina pri OUZD (Cerknica).

Vprašanje: V decembru lanskega leta sem bil tri tedne bolan, pa nisem dobil od

okrožnega urada nikake hranarine. Mislim, da zato ne, ker me službodajalec ni prijavil v zavarovanje. Ali imam pravico do hranarine?

Odgovor: Če ste bili neposredno pred boleznijo kje uslužbeni, javite to okrožnemu uradu in navedite potrebne dokaze. Okrožni urad bo naknadno izvedel zavarovanje in Vam plačal hranarino. Pravico do nje imate, ne glede na to kako dolgo ste bili pred boleznijo zaposleni. Če pa od okrožnega urada hranarine ne bi dobili, ker zavarovanja ne bi bilo več mogoče naknadno izvesti, lahko zahtevate od Vašega službodajalca odškodnino v višini izgubljene hranarine.

Zahvala

Ob bridki izgubi, ki nas je doletela s smrtjo naše nepozabne matere in tašče, gospe

Jožefe Cesar

se zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih urah z nami sočustvovali, vsem, ki so pokojnici v njeni bolezni stali ob strani in jo spremljali na njeni zadnji poti, tako tudi č. duhovščini in vsem darovalcem krasnih vencev.

Trbovlje, dne 13. marca 1937.

Žalujoči rdbini Teržan in Cesar

Veliko noč
rabite lahko obutev

74295-16
Novost! Eleganti troleur-čevlji iz tif. tina, z lepim okrasom v zeleni in rjavavi barvi. Elastična podstavljena gum. podplatom. Stanejo samo Din 59.-

45380-04
Za tepe dneve, najprikladnejši in najcenejši otroški platneni čevlji z usnjatim podplatom. Od štev. 19-29 Din 12.-, od 26-35 Din 15.-

2962-44863
Lahke in močne otroške sandale z najboljšega materiala z usnjatim podplatom. Stanejo samo Din 29.-

5842-05
Otrokom za svečano priliko, lakaste čevljičke s špagno. Od štev. 27-30 Din 59.-, od 31-34 Din 69.-

2325-44793
Zadnji model elegantnih čevljev iz semisa s špagno, z lepim okrasom, usnjatim podplatom in polvisokom petom. Stanejo Din 129.-

2305-64231
Elegantne čevlje za sprehode in obiske od drugega semisa z usnjatim podplatom in polvisokim petom Din 129.-

2967-44800
Udobne in lahke moške sandale z usnjatim podplatom in gumijastim petom Din 59.-

5927-44827
Elegantni moški polčevlji iz finega teč. boka s usnjatim podplatom in gumijastim petom. Črne ali rjave Din 109.-

2927-44884
Najnovejši spomladanski model za gospode, iz finega perforiranega boka in z močnim usnjatim podplatom Din 79.-

937-64842
Trpečni moški čevlji iz močnega boka z gum. podplatom. Brez okrasa Din 79.-

5305-09
Za elegantno damo! Čevlji iz semisa z v. soka peto in lepim okrasom. Din 129.-

Bata

Ruše

Literarni večer priredi »Vzajemnost« v sredo, dne 17. marca s pričetkom ob 20. uri v Sokolskem domu. Svoja dela recitirajo: Seliškar, Bručič, Seligo, Kerenčič in Potrč. Delavci, vsi na to prireditve!

Hrastnik

Občni zbor sekcije »Vzajemnosti« I je sklican za v nedeljo, dne 21. marca ob 3. uri pop. v dvorani »Delavskega doma«. Pride zvezin delegat. Člani, naj nihče ne manjka!

Občni zbor »Vzajemnosti« II bo v nedeljo, dne 21. marca ob 10. uri v prostorih g. Vinka Dimitroviča. Člani, pridite vsi!

Črna pri Prevaljah

Člansko zborovanje za prodajalno Konzurnega društva za Mežiško dolino bo v nedeljo, dne 21. t. m. s pričetkom ob 9. uri dop. v dvorani pri Knezu. Isti dan ob 2. uri pop. pa v dvorani pri Sv. Heleni.

Muta

Člansko zborovanje za prodajalno Konzurnega društva za Mežiško dolino bo v nedeljo, dne 21. t. m. s pričetkom ob 9. uri dop. pri Dobrniku. Člani, pridite, zlasti tudi žene!

Književnost

»Protituberkulozno skrbstvo v delavskem zavarovanju«. (Osmerka, 46 strani. Ljubljana 1936. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.)

»Agronomski glasnik«. Službeno glasilo Udruga jugoslovenskih agronomov u Beogradu. (Vel. osmerka. Pr. 1. Januar. God. VIII. Str. 1-80. Izdajatelj: Udruga jugosl. agronomov, Beograd, Generala Kovačevića br. 5.)

Za spomladansko sezijo

Ročne torbice v najnovejši izdelavi. Potne krovčke v vsaki ve ikosti. Športne pasove, nogometne žoge itd. priporočila po najnižjih cenah

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

MALI OGLASI

Nast. chatetih kup. eio najcenejše pri 1000 inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Ragg

Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarja in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnih cenah. Hitra in solidna izdelava. Bogata izbira modnega blaga.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324

JAKOB PERHAVEC

Maribor, Gosposka ulica št. v. 9 — Telefon štev. 25-80

Izdelava likerjev. Desertna vina. Sirupi. Žganjarna. Vedno na zalogi: rum, konjak, likerji, slivovka, brinjevec, droženka in srbska klevovača. Specijaliteti: Grenčak in vermut. — Na debelo! — Na drobno!